

Серія для дітей молодшого та старшого віку
Як зрозуміти свої емоції: **КОХАННЯ**

Серце Лісу

Патриція Данілевська
Магдалена Питель

DKMS
POKONAJMY NOWOTWORY KRWI

DZIECIAKI
CHOJRAKI

Казка + вправи

Авторка: Патриція Данілевська

Серце Лісу

Як тільки сонячне проміння осяяло вхід до сімейного гніздечка Їжаків, наймолодший з п'яти осіб — Стась, скочив на мокру траву і щодуху помчав своїми коротесенькими ніжками до нірки свого друга зайченя Зігі, так швидко, як тільки міг.

Сьогодні той самий день! — одразу ж вигукнув він, як тільки помітив рухливу мордочку Зігі. — Сьогодні я дізнаюся, що таке кохання і чи можна його приховати або побачити чи спробувати — слова лилися з нього рікою.

Але що трапилось? Чи міг би ти трішки сповільнитися і пояснити, що відбувається в твоїй колючій голові, — відповів Заець, потягуючись так широко,

що одразу здався вдвічі більшим, ніж насправді. — На скільки пам'ятаю, ви нещодавно сперечалися про це саме кохання з твоєю сестрою.

— Ех — видихнув Стась. — Її цікавить лише вечерея і міцний дах у гніздечку, - продовжував він підморгуючи. — Але ти знаєш, як це важливо, щоб ти стояв на моєму боці.

Загалом, як завжди — Зігі дружньо поплескав приятеля по спині. — Але настав час для поживного сніданку — ну і якоїсь гімнастики — він жваво рушив уперед. Ей! Ну що ж ти!? — жваво побіг за ним Їжачок. — Ми ж сьогодні вирушаємо до Серця Лісу.

Я радше ні, — спокійно відповів Зігі і занурився у зарості. — Серце Лісу далеко, а у мене сьогодні заплановано два тренування, тож мені потрібен час на відновлення.

Ти мене підставляєш!? — обурено крикнув йому вслід Стась, та лише побачив, як пухнастий хвіст його друга зник в чагарнику. Тільки і встиг крикнути навздогін: «Але тільки сьогодні, в день літнього сонцестояння, дерева можуть дати відповідь».

Не вагаючись, перевіривши з якої сторони росте мох на найближчому дереві, Стась вирушив на північ. «Нікого не цікавить, що таке кохання», — подумав він. “Тоді я сам знайду відповідь”. Як вирішив, так і зробив.

Після достатньо довгої подорожі, шлунок їжачка забурчав настільки сильно і настільки виразно, що він не міг більше це ігнорувати. Раптом, у кущі ліщини, щось привернуло його увагу.

Оу! — вигукнув Стась побачивши біля себе лісовий горішок.

— А це цікаво, зауважив він, потираючи чоло. — Як він сюди потрапив на початку літа?

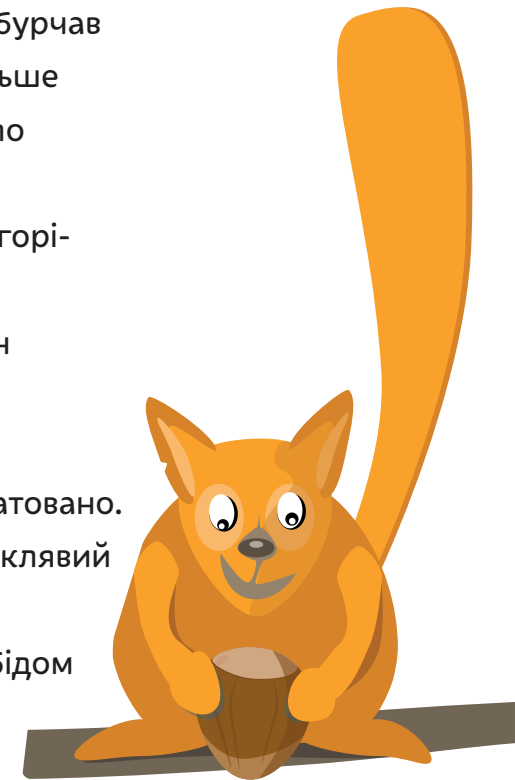
Його скиглення перервало пискливе гикання.

— Хто це? Хто з мене сміється? — крикнув він роздратовано. Не з тебе, тільки з твоїх роздумів- відповідей згори писклявий голос, а поміж гіллям промайнув рудий хвостик.

— Ти, напевно, не зрадив би, навіть, якби тарілка з обідом впала — з-поміж листя знову линув сміх.

Хто ти? — ображено спитав Стась.

— Верка, — різко відповіла білка і зістрибнула прямо перед їжачком. — Я поділилася з тобою сніданком— захихотіла вона.

Стась — неадоволено прошепотів їжачок. — Про який сніданок ти говориш? Жартуєш з мене? - процидів він крізь зуби.

Я люблю сміятися, але не з інших — розважливо відповіла Верка.

— Я кинула тобі горішок, який, на жаль, влучив тобі у чоло. То мій сніданок, спробуй, — запропонувала вона.

— Де ти його взяла? — запитав він, ковтаючи шматочки горішка. — Їх же нема на дереві.

— Мама дала мені його на сніданок — весело відповіла Верка. — З власних запасів.

Ох! Я дуже вдячний, але вже мушу йти, тому що я так ніколи не дійду до Серця Лісу — захвилювався Стась. Він швидко попрощався з трохи здивованою Білкою і рушив в дорогу.

Як не прикро, далеко він не зайшов, спрага склеїла його язик і він не міг думати ні про що інше. Навіть зростаючий, вже якийсь час, шум, перестав його цікавити.

Якщо зараз не нап'юся води, то, мабуть, висохну— жалівся їжак.

Прямо над ним пролетіла маленька пташка, але Стась не звернув на неї уваги.

Якби ж тут були хоча б ягоди, або інші фрукти, але тут тільки мох та гнилушки, — тихо пробурмотів він.

Але ж тут поруч є струмок, піди напийся, — зацвірінкала мала сіренька пташка.

Який струмок? Я не бачу жодного струмка — зі сльозами на очах відповів їжак маленькій пташці, що сиділа на дереві.

Я горобець Гжесь і знаю, про що говорю — досить впевнено, як до свого тоненького голосу, відрпортував він. — Може, ти його і не бачиш, але ж чуєш. Шумить так, наче хоче всіх, хто є в лісі, скликати, продовжував говорити горобець, надуваючи свої пернаті груди і пишаючись кожним словом.

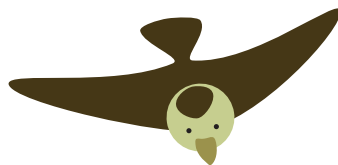
Їжачок у розпачі озирнувся навколо, але його очі чіпляли лише гілки дерев, кущі ожини, мох, велике каміння та зарості папороті.

Але де він є? Будь ласка, проведи мене туди — благаючи склав лапки Стась і витріщився на Гжесь.

Ну досить, досить. Не треба мене благати — все ще горделиво, але вже більш привітно, відповів горобець. — То саме там, за найвищою папороттю. Лети за мною, скомандував він. — Точніше рушай за мною, — швидко виправився Гжесь і вперше злегка посміхнувся.

Як тільки Стась оминув папороть, перед ним відкрилося неймовірне видовище. То була срібно-блакитна стрічка дзюр-

котливого струмка. Їжак вискочив на берег і з задоволенням занурив туди свої лапки і мордочку.

Дякую, Гжесю — промовив він через деякий час, як, нарешті, напився води. — Я б ніколи не додумався, що рішення моєї проблеми у мене прямо під носом.

Шум не завжди є просто шумом, філософськи відповів горобець. — Ми часто бачимо речі не такими, якими вони є. Для мене струмок — це блакитна лінія між зеленими деревами, а для тебе це просто шум. Запам'ятаєш? — трохи зарозуміло запитав Гжешь.

Певно так — відповів Стась із вдячністю. — А може ти знаєш, що таке кохання? — запитав він з надією.

Що ж, це дуже серйозне питання. Чи не замолодий ти для таких тем? — ухилившись відповів горобець, почавши нервово обскубувати пір'їнки під крилом.

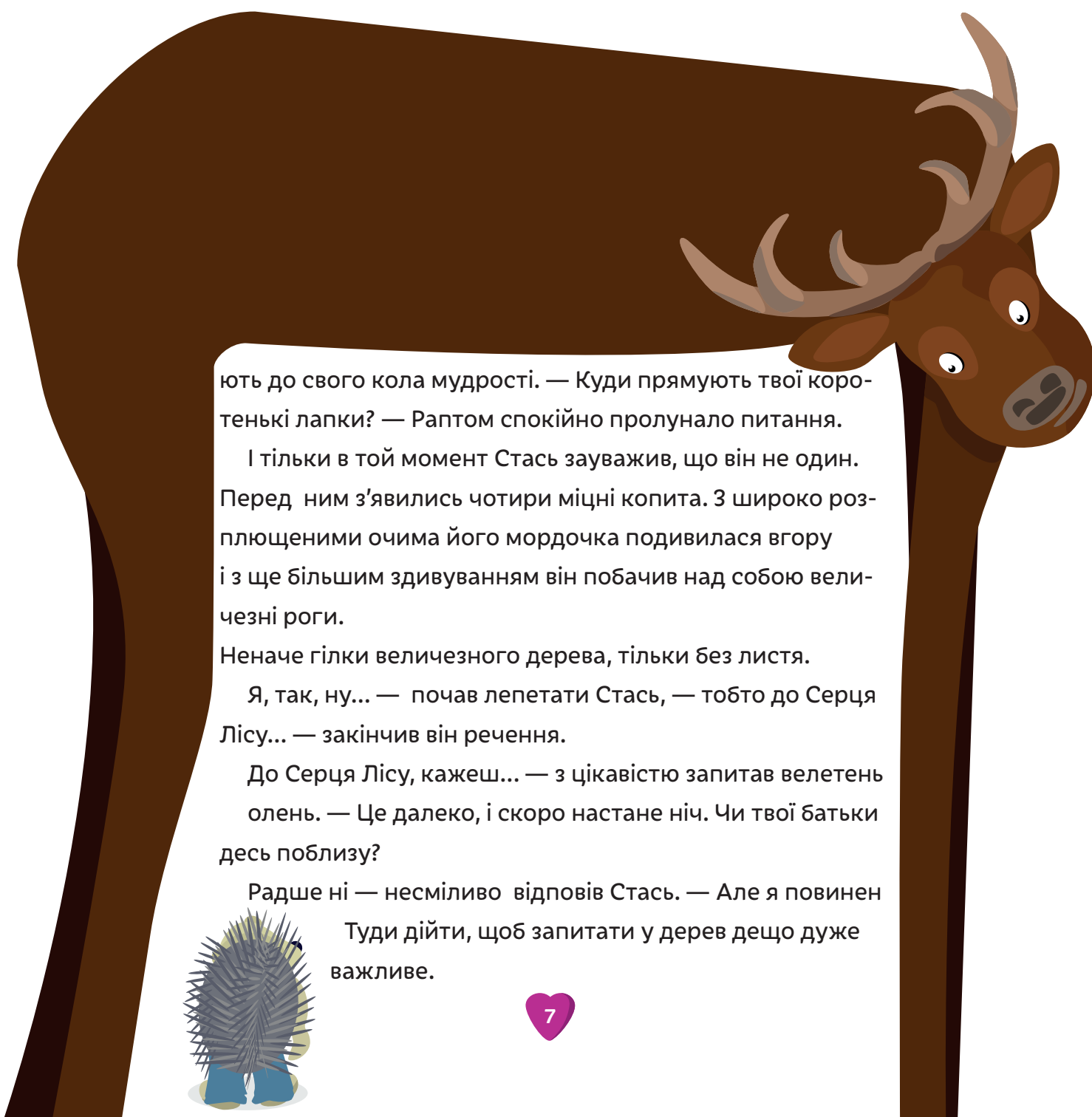
Я дуже переживаю, що ніколи не дізнаюся відповіді. А може ти знаєш де знаходиться Серце Лісу? Я маю дійти туди до сутінків.

Звісно знаю — швидко відповів горобець. — Але це далеко й не дістанешся туди, тому краще повертайся додому. І після цих слів одразу відлетів.

Залишившись на самоті, Стась пошукав, з якого боку росте мох на дереві і знову попрямував на північ. У лісі ставало все темніше, і він вже почав втрачати надію, що встигне. Він знав, що дерева тільки в сутінках підпуска-

6

ють до свого кола мудрості. — Куди прямують твої коротенькі лапки? — Раптом спокійно пролунало питання.

І тільки в той момент Стась зауважив, що він не один. Перед ним з'явилися чотири міцні копита. З широко розплющеними очима його мордочка подивилася вгору і з ще більшим здивуванням він побачив над собою величезні роги.

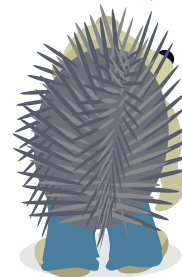
Неначе гілки величезного дерева, тільки без листя.

Я, так, ну... — почав лепетати Стась, — тобто до Серця Лісу... — закінчив він речення.

До Серця Лісу, кажеш... — з цікавістю запитав велетень олень. — Це далеко, і скоро настане ніч. Чи твої батьки десь поблизу?

Радше ні — несміливо відповів Стась. — Але я повинен

Туди дійти, щоб запитати у дерев дещо дуже важливе.

7

Розумію. Це і справді можливо тільки сьогодні. Тож застрибу мені на спину, юний друже - і великий олень став перед їжаком на коліна.

Дякую, Пане, — сором'язливо відказав Стась.

Я олень Ришард і прошу, нікому не кажи, що ти скавав на моїй спині. Це виняткова послуга, тільки для маленьких їжачків у великій скруті — сказав він весело. — А тепер тримайся міцно, трохи пострибаємо.

Ой! — закричав Стась, щойно олень поворухнувся. — А я їжачок Стась, і напевно страждаю на закачування.

Олень Ришард рухався гущавиною лісу. Він скавав з неймовірною швидкістю. Стась притиснувся писком до шиї свого героя і, навіть, не бачив, куди їде. Раптом вони зупинились на невеличкій галявині, а перед ними — розкинувся розкидистий дуб що височив над усіма вербами, вільхами, березами та соснами.

Приїхали – порушив мовчанку Ришард. — Це і є Серце Лісу, а це Пращур Всіх Дерев. Мені час йти, а ти, юначе, бережи себе — і, не чекаючи подяки, стрибнув назад у ліс.

Стась тремтячими лапками підійшов до великого дуба і легенько торкнувся його пористої кори.

Вельмишановний Пралісу, я дуже хотів би дізнатися, що таке кохання — вимовив він на одному подиху.

Завмер і чекав. Але нічого не сталося. Розчарований їжачок сів на траву і мовчки спостерігав, як останні сонячні промені зникають за кронами дерев. Настала ніч. Наповнена місячним світлом. Тоді все й почалося. Дуб засяяв невідомим світлом і щось шепотів. Ліщини, верби, вільхи, і навіть сосни та інші хвойні завели лісову пісню. Стась знав, що вони шумлять про щось важливе, але нічого не розумів. Сльози потекли з чорних очей-намистинок. «Виходить, усе даремно», — подумав він. «Уся

ця подорож, сварка з родиною, страх, голод і спрага, усі перепони. Усе даремно. Ніхто в усьому лісі не знає, що таке кохання» — із сумом сказав він.

А потім сталося ще одне диво. Ціла родина їжачка вибігла на галявину. Мама бігла попереду, поряд його брати і сестри, а позаду, з явним зусиллям, Тато-їжак намагався усіх наздогнати.

Мамусю! – із розпачем заволав Стась.

Синку, що ти наробив, ми шукали тебе цілий день. Якби не Зигі, Верка, Гжешь і Ришард, ми б ніколи сюди не дійшли.

Я такий щасливий — схлипнув їжак. — Я вже думав, що це все немає сенсу, але тепер я зрозумів, чому я тут. Так? — здивована мама подивилася синові в очі.

Щоб дізнатися, що таке кохання — відповів Стась.

Ой синку! Знову ти говориш про це кохання, через нього ми мали стільки клопоту, хвилювалася Мама. Можна було б і вдома цього навчитися, пожартував Тато їжачка. Ні, я відчув це просто зараз – пролунала смілива відповідь. — Коли побачив вас. Тепер я знаю, що кохання не має кольору, смаку чи практичного застосування. хіба ні, навпаки, наповнена всіма кольорами, смаками і має практичне застосування. Завдяки коханню відчуваємо себе важливими, потрібними та сміливими, а ще у безпеці. Дякую, що навчили мене цього — він подивився на всю свою родину і ніжно обійняв кожного з них.

КІНЕЦЬ

ІГРИ ДО КАЗКИ «Серце Лісу»

Назва емоції: **КОХАННЯ**

1.

«Моя мапа кохання» (можливо зробити з іншою людиною або самостійно після підготовки матеріалів)

Мета: ідентифікація кохання

Необхідні матеріали:

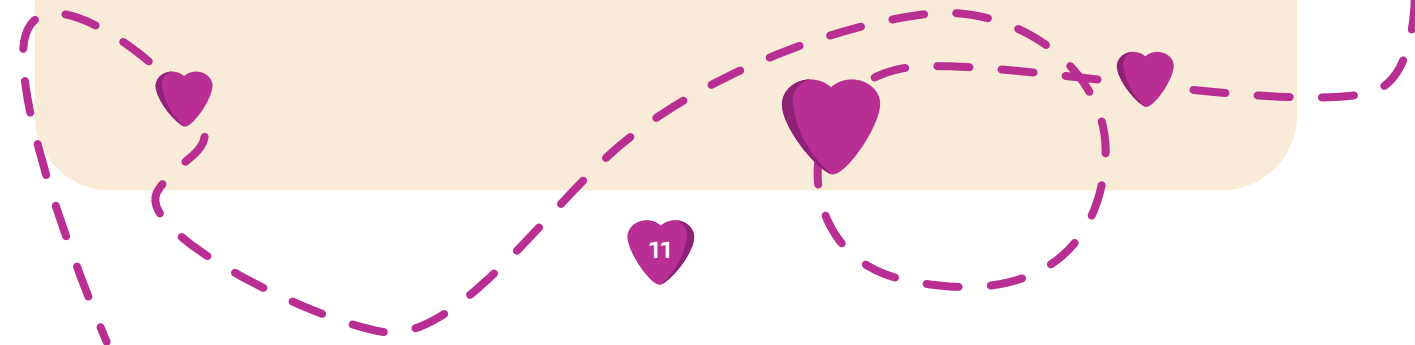
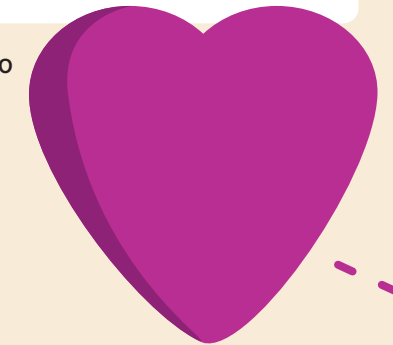
- аркуш сірого паперу,
- художнє приладдя,
- маркер.

Опис гри: метою гри є створення колажу, який містить усе, що дитина любить, асоціації, пов'язані з коханням та де вона може його знайти.

Інструкція: «Пригадуєш, що Стась у казці дізнався, як сильно його люблять. Він шукав кохання, яке було поруч з ним. Сьогодні ми зробимо Твою особисту мапу кохання, щоб Ти ніколи не заблукав, і відзначимо всі місця, де знаходиться Твоє кохання і люди, які люблять Тебе. І коли Тобі буде важко, дивися на цю мапу».

Порада: вихователь і сім'я можуть залишити свій слід, наприклад, написати своє ім'я на мапі дитини.

Можливі модифікації: таку мапу також можна створити на планшеті чи комп'ютері у графічній програмі, особливо у випадку дітей, які не люблять виготовляти щось вручну.

2. «Серце Лісу, Серце Лісу, розкажи мені...»

(до виконання з іншою особою)

Мета: вираження почуттів, психоосвіта

Опис гри: розмовляючи і заохочуючи дитину взяти на себе роль, ми навчаємо її і полегшуємо вираження власних почуттів. Вихователь може грати роль Серця Лісу, а дитина роль Стася. Ви можете ставити такі запитання, як:

Якого кольору кохання? Чим пахне кохання? Що означає кохання? Як можна проявити кохання?

Інструкція: «А якби Стась розмовляв із Серцем Лісу?

Цікаво, що б він йому сказав?... Ми можемо так порозважатися. Я буду Серцем Лісу, а ти будеш Стасем, можеш ставити мені запитання. Якщо хочеш, можемо потім помінятися ролями».

3. «Ця моя пісня про кохання...» - створення власної пісні (виконується з іншою особою або самостійно)

Мета: вираження почуттів

Необхідні матеріали:

- блокнот, ручка,
- музичний інструмент (за можливості).

Опис гри: заохочуємо дитину створити свою пісню про кохання.

Інструкція: «Важко говорити про кохання, можливо, легше буде про нього заспівати. Розкажи, які пісні тобі найбільше подобаються? Чи Ти вже знаєш якусь про кохання?»

Проект профінансований за рахунок гранту Фонду DKMS

Видавництво: Dzieciaki Chojraki

Асоціація Підтримки Трансплантації Кісткового Мозку та Дитячої Онкології

Автори: Патриція Данілевська, Магдалена Питель

Відповідальний редактор: Катажина Грунт-Сеґень

Координатор видавництва: Марлена Федоров

Переклад і редактування: Тетяна Яновицька

Графічний дизайн, набір і верстка: IlustraDorka D&D Domaǵała

Познань 2023

1-е видання

Друк: Друкарня Акциграф

